

Raadsvoorstel

Onderwerp:

Vorming robuuste Omgevingsdienst Noord- en Midden Limburg.

portefeuillehouder: Marcel Roelofs

datum vergadering: 15 december 2025

zaaknummer: 0889416403

Samenvatting

De transformatie van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD LN) naar de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML) per 1 april 2026 vereist een wijziging van de huidige gemeenschappelijke regeling (GR) RUD LN. Het is van belang om de GR gelijktijdig met het concept bedrijfsplan in procedure te brengen. De transformatie naar de ODNML is nodig omdat we met de huidige netwerkorganisatie niet robuust genoeg zijn. In het InterBestuurlijkProgramma VTH zijn criteria voor robuustheid vastgesteld. Robuustheidscriteria zijn landelijke afspraken die beogen dat omgevingsdiensten genoeg capaciteit en kwaliteit hebben om haar takenpakket goed uit te voeren. Voorgesteld wordt om centraal de milieu uitvoeringstaken te organiseren. ODNML verricht géén VTH-taken op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening en bijzondere wetgeving. Ook gaat de nieuwe ODNML niet over het (strategisch) beleid. De kostenverdeelsleutel wordt opgebouwd uit meerdere objectieve criteria die een relatie hebben met de te leveren diensten voor elke deelnemer. De zwaarte van de bedrijven en het aantal bedrijven van een deelnemer zijn sterk bepalende criteria. De bijdrage aan de ODNML is gedekt in de begroting.

Voorstel

1. Kennisnemen van het concept-bedrijfsplan voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden Limburg en geen zienswijze indienen;
2. Kennisnemen van het ontwerpbesluit van het college over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord en geen zienswijze indienen;
3. Het besluit over de zienswijzen schriftelijk aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN kenbaar maken.

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding

De transformatie van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD LN) naar de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML) per 1 april 2026 vereist een wijziging van de huidige gemeenschappelijke regeling RUD LN (GR). Het is van belang om de GR gelijktijdig met het concept bedrijfsplan in procedure te brengen. Binnen de huidige GR is sprake van een gastorganisatie (gemeente Roermond). Dat verandert in de nieuwe ODNML. Ook worden in de GR het uniform takenpakket dat door de deelnemers wordt ingebracht en de financieringssysteem vastgelegd.

2. Doelstelling

Het opzetten van een robuuste omgevingsdienst voor de regio Noord- en Midden Limburg die voldoet aan de landelijke vastgestelde robuustheidscriteria en daarmee de actuele en toekomstige uitdagingen op gebied van milieu aankan.

De leden van de Raad, (conform de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen en de huidige gemeenschappelijke regeling van de RUDLN) in de gelegenheid stellen hun zienswijze over de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling en het concept bedrijfsplan 2026 kenbaar te maken aan het DB van de RUD LN.

3. Uitgangssituatie

Het Algemeen Bestuur (AB) van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD LN) heeft op 17 oktober 2024 opdracht gegeven om voor 1 juli 2025 een bedrijfsplan op hoofdlijnen op te stellen om de huidige netwerkorganisatie om te vormen naar een robuuste omgevingsdienst. Op 26 juni 2025 heeft het AB ingestemd met het concept bedrijfsplan. Dit plan beschrijft op hoofdlijnen op welke wijze vanaf 1 april 2026 gestart gaat worden met de nieuwe Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML).

4. Rol gemeente

De gemeenteraden van de 15 gemeenten, de leden van Provinciale Staten (PS) van de provincie Limburg en onze medezeggenschap is meegenomen in het proces en geïnformeerd via nieuwsbrieven en informele en formele bijeenkomsten waarbij er gelegenheid was om input te geven. De bottom-up procesaanpak heeft in het voortraject ook bij medewerkers gezorgd voor voldoende mogelijkheid tot eigen inbreng en het creëren van betrokkenheid.

5. Toelichting

1.1 *De ODNML is een robuuste omgevingsdienst*

Het doel van de ODNML is om effectiever en slagvaardiger te zijn bij het aanpakken van complexe milieuproblemen en nieuwe uitdagingen zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Met de huidige netwerkorganisatie zijn we niet robuust genoeg. In het InterBestuurlijkProgramma VTH zijn criteria voor robuustheid vastgesteld. Robuustheidscriteria zijn landelijke afspraken die beogen dat omgevingsdiensten genoeg capaciteit en kwaliteit hebben om haar takenpakket goed uit te voeren. Er zijn in totaal 6 criteria die markeren waaraan een omgevingsdienst moet voldoen. Deze criteria helpen omgevingsdiensten beter om te gaan met de steeds complexer wordende milieutaken en zorgen voor een uniforme standaard in werkkraft.

Een belangrijk criterium is een minimale werkcapaciteit van 114 fte voor de uitvoering van het regionale programma, corresponderend met een minimale omzet van € 16,5 miljoen (prijsspeil 2023).

De overige criteria zijn:

- werken volgens de kwaliteitscriteria voor VTH;
- inzetten op innovatie met daarbij een innovatieagenda en bijpassend budget;
- een financiële buffer hebben;

- informatie gestuurd werken;
- aansluiten bij de identiteit van hun werkgebied.

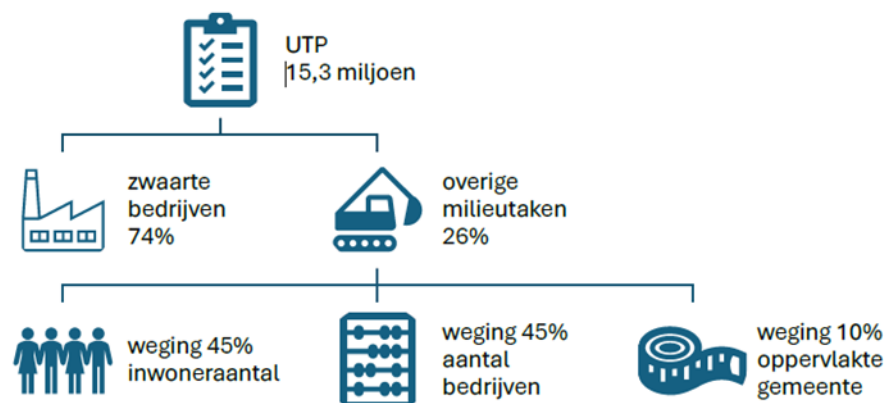
Door uitvoering te geven aan het bedrijfsplan creëert onze regio een omgevingsdienst die voldoet aan bovenstaande criteria. Bijkomend effect is dat ook de op dit moment onderbelichte taken zoals ketentoezicht en strafrechtelijke handhaving structureel en kwalitatief aandacht en uitvoering krijgen.

1.2 Een Uniform milieuTakenPakket voor heel de regio

Voorgesteld wordt centraal de milieu uitvoeringstaken te organiseren. ODNML verricht géén VTH-taken op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening en bijzondere wetgeving. Ook gaat de nieuwe ODNML niet over het (strategisch) beleid. ODNML adviseert de deelnemers wel vanuit uitvoeringskennis- en praktijk over beleidsaangelegenheden. Ook adviseert ODNML de deelnemers op milieugebied voor ruimtelijke vraagstukken (bopa/omgevingsplan). Vanzelfsprekend geeft het uitvoering aan de wettelijke basistaken op het gebied van milieu zoals milieu-vergunningverlening en milieu-toezicht.

1.3 Kostenverdeelsleutel sluit beter aan bij de werkelijke inzet voor de deelnemers.

Waar bij de huidige RUDLN en GR het inwoneraantal de basis vormt voor de financiële verdeelsleutel, is ervoor gekozen een verdeelsleutel te hanteren die beter aansluit bij de daadwerkelijke inzet voor de deelnemers. In onderstaand schema is dat weergegeven. De kostenverdeelsleutel wordt opgebouwd uit meerdere objectieve criteria die een relatie hebben met de te leveren diensten voor elke deelnemer. De zwaarte van de bedrijven en het aantal bedrijven van een deelnemer zijn sterk bepalende criteria. Het minst bepalende criterium is de oppervlakte van de gemeente. Het criterium voor de huidige kostenverdeelsleutel, het inwoneraantal, bepaalt maar beperkt de te leveren dienstverlening.

1.4 Eigen regie in de regio

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft aangegeven dat alle omgevingsdiensten voor 1 april 2026 moeten voldoen aan de robuustheidscriteria. Parallel loopt er een traject om de robuustheidscriteria vast te leggen in wetgeving om zodoende te kunnen ingrijpen bij omgevingsdiensten die niet voldoen aan de criteria. Door uitvoering te geven aan het bedrijfsplan behouden we de regionale regie op de doorontwikkeling van onze eigen omgevingsdienst.

1.5 Het concept bedrijfsplan is een gedragen plan dat via een geregisseerd bottom-up proces met stakeholders is opgesteld

In de afgelopen maanden zijn veel stakeholders bij het opstellen van het concept bedrijfsplan betrokken: het Dagelijks Bestuur (DB) en het AB, de 15 secretarissen en de 16 lijnmanagers, de medewerkers die in dienst zijn bij de RUD-LN en de beoogde nieuwe medewerkers. Er is gewerkt met 5 werkgroepen: taken, HRM, bedrijfsvoering, financiën en informatisering.

1.6 De huidige gemeenschappelijke regeling dient aangepast te worden aan de nieuwe organisatie

Door de wijziging van de organisatiestructuur, het uniform takenpakket en de financieringsstructuur dient ook de gemeenschappelijke regeling aangepast te worden.

1.7 *Communicatie*

Het besluit over de zienswijzen wordt aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN met een brief kenbaar gemaakt.

1.8 *Planning*

De besluiten met betrekking tot de zienswijzen worden verstuurd aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN. De ontvangen zienswijzen worden in de vergadering van het Dagelijks Bestuur beoordeeld en aangeboden voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van de RUD LN van 18 december 2025 waarbij er een besluit wordt genomen over het bedrijfsplan. De gemeenschappelijke regeling wordt na besluitvorming over de ingediende zienswijzen in een tweede ronde aan de deelnemers voorgelegd voor instemming. Definitieve besluitvorming over de gemeenschappelijke regeling zal in het eerste kwartaal van 2026 plaatsvinden.

1.9 *Financieel*

De eerste fase (het richten) om te komen tot een robuuste omgevingsdienst is afgerond met het concept bedrijfsplan. In het concept bedrijfsplan zien we op basis van de kostenverdeelsleutel de te verwachten bijdrage voor gemeente Beesel. De bijdrage is afgeleid van de voorlopige begroting van de ODNML. Deze voorlopige begroting is opgesteld door de werkgroep financiën op basis van de input van alle werkgroepen en ervaringen van andere omgevingsdiensten. Deze basis zal in de tweede fase (het inrichten) verder worden verfijnd.

Naast de bijdrage aan de ODNML krijgen we te maken met implementatiekosten. Tot op heden heeft de RUD LN de kosten uit hun eigen begroting betaald. Onze bijdrage aan deze eenmalige kosten worden in de inrichten fase bekend. Op basis van de huidige planning zullen in de raadsvergadering van februari 2026 de resultaten van de verfijning uit de inrichtenfase aan uw raad worden voorgelegd.

De bijdrage aan de ODNML loopt langzaam op zoals vermeld in onderstaande tabel. Dit is het gevolg van het feit dat kosten niet meer uit de RUD LN begroting kunnen worden betaald en de kosten voor het inrichten van de ODNML om de totale dienstverlening en organisatie op het gewenste niveau te brengen. Dat ziet er voor gemeente Beesel als volgt uit:

Jaren	Bijdrage
2026	240.180
2027	340.250
2028	360.265
2029	380.280
2030	386.710

De bijdrage aan de ODNML is gedekt in de begroting. De dekking bestaat uit de huidige kosten voor de RUD LN bestaande uit de jaarlijkse bijdrage, het inhuurbudget voor inhuur van expertise van RUD medewerkers en twee in Beesel openstaande VTH vacatures.

De extra bijdrage voor de implementatiekosten om te komen tot een ODNML is begroot op € 50.000. Dit budget lijkt vooralsnog voldoende te zijn. Dit budget zal waarschijnlijk overgeheveld moeten worden van 2025 naar 2026.

1.10 *Juridisch*

De gemeenschappelijke regeling wordt, na besluitvorming van het AB RUD LN over de ingediende zienswijzen, in een tweede ronde aan uw raad voorgelegd voor instemming. Definitieve besluitvorming over de gemeenschappelijke regeling zal in het eerste kwartaal van 2026 plaatsvinden.

1.11 Personeel

Er wordt in nauwe samenwerking met de ondernemingsraden en vakbonden gewerkt aan het functieboek, het sociaal statuut en uiteindelijk het plaatsingsproces. Het uitgangspunt dat gehanteerd wordt is "Mens volgt werk". Medewerkers worden actief betrokken bij lopende processen en geïnformeerd over relevante ontwikkelingen en vervolgstappen.

1.12 Risico's

Inbreng van de provinciale taken

De provincie Limburg heeft een wettelijke verplichting om de milieutaken in te brengen in de ODNML. De provincie heeft aangegeven te overwegen de taken, medewerkers en middelen in te brengen, nadat de ODNML een adequaat uitvoeringsniveau heeft bereikt waarmee de provinciale taken op een verantwoord niveau kunnen worden uitgevoerd. De Provincie draagt wel financieel bij aan de ODNML op het gebied van de bedrijfsvoering.

Dienstverlening onder druk

Het vormen van een nieuwe organisatie zal gepaard gaan met uitdagingen. Een belangrijke uitdaging zal zijn voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Naast de huidige medewerkers die actief zijn in de regio bij de deelnemers, zal er extra personeel geworven moeten worden. Dat geldt voor de milieuspecialisten in de uitvoering, maar ook in bedrijfsvoeringsfuncties zal de organisatie opgebouwd moeten worden met nieuw te werven medewerkers. Er zal worden ingezet op het zoeken en opleiden van nieuwe medewerkers. Dit heeft tijd nodig en vraagt inzet van medewerkers. Het bouwproces zal onze dienstverlening zowel kwantitatief als kwalitatief raken. In het bedrijfsplan is nadrukkelijk aangegeven dat de ODNML tot 2030 nodig heeft om de totale dienstverlening en de organisatie op het gewenste niveau te brengen. Neemt niet weg dat men alles in het werk wil zetten om een minimale dienstverlening op peil te houden en hierover transparant te rapporteren naar haar deelnemers.

6. Visie Leef Beesel

We werken samen met onze samenwerkingspartners in de RUD LN. We staan dicht bij onze samenwerkingspartners zodat we de kwaliteit die we voor ogen hebben ook behalen en nog gaan verbeteren in de Omgevingsdienst Noord- en Midden Limburg. Door een kwalitatief goede vergunningverlening, toezicht en handhaving werken we samen met onze partners aan een fijne, rustige en gezonde leefomgeving.

7. Toegankelijkheid

Niet van toepassing

8. Duurzaamheid

Niet van toepassing

Bijlagen

1. Raadsbesluit;
2. Concept bedrijfsplan op hoofdlijnen voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg;
3. Ontwerp gemeenschappelijke regeling RUD LN;
4. Brief geen zienswijze concept bedrijfsplan voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg en geen zienswijze wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord.